

AVALUACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL DE PROJECTES

Àlex Peñalver i Cabré
Novembre 2025

Clínica jurídica de medi ambient

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Dret

Contingut

1. NORMATIVA
2. CONCEPTE
3. FINALITATS I PRINCIPIS
4. ÀMBIT D'APLICACIÓ
5. PROCEDIMENT
6. LA DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL I L'INFORME D'IMPACTE AMBIENTAL

1. NORMATIVA

➤ Projectes (avaluació d'impacte ambiental de projectes, AIA)

- *Directiva 85/337/CEE* ➡ *Real decreto legislativo 1302/1986 + Llei 3/1998.*
- **Directiva 2011/92/UE ➡ Ley 21/2013/Real Decreto 445/2023 + Llei 20/2009.**

➤ Plans i programes (avaluació ambiental estratègica, AAE)

- *Directiva 2001/42/CE ➡ Ley 9/2006 i Llei 6/2009.*

➤ Enllaços sobre aquesta normativa

- [Comissió Europea.](#)
- [Estat.](#)
- [Generalitat de Catalunya.](#)

2. CONCEPTE

- **Instrument jurídic clàssic transversal de protecció ambiental**
 - **Amb anterioritat a l'autorització** d'un projecte, examina els **efectes negatius** que pot comportar al medi ambient i especifica les **condicions necessàries** per a eliminar-los o, si és el cas, reduir-los.
- **Definició àmplia d'avaluació ambiental (art. 5.1.b de la Ley 21/2013)**
 - “proceso a través del cual se analizan los efectos significativos que tienen o pueden tener los planes, programas y proyectos, antes de su adopción, aprobación o autorización sobre el medio ambiente, incluyendo en dicho análisis los efectos de aquellos sobre los siguientes factores: la población, la salud humana, la flora, la fauna, la biodiversidad, la geodiversidad, la tierra, el suelo, el subsuelo, el aire, el agua, el clima, el cambio climático, el paisaje, los bienes materiales, incluido el patrimonio cultural, y la interacción entre todos los factores mencionados”.
 - **Impactes al medi ambient (natural i artificial) i a la salut.**

3. FINALITATS I PRINCIPIS

➤ Finalitats

➤ Art. 1 Ley 21/2013:

- La **integració dels aspectes ambientals** en l'elaboració i en l'adopció, aprovació o autorització dels projectes.
- **L'anàlisi i la selecció de les alternatives** que resultin ambientalment viables.
- L'establiment de les **mesures** que permetin **prevenir, corregir** i, si és el cas, **compensar** els efectes adversos sobre el medi ambient,
- L'establiment de les **mesures de vigilància, seguiment i sanció** necessàries.

➤ Protecció del **dret humà al medi ambient**

- Informe de la Relatora especial de NU sobre dret humà al medi ambient, *Marco para las evaluaciones del impacto sobre el medio ambiente, la sociedad y los derechos humanos y el derecho a un medio ambiente limpio, saludable y sostenible*, 17/7/2025, A/80/187.

➤ Protecció dels **drets humans civils**

- STDH 28/10/2025, cas *Greenpeace Nordic and others v. Norway*

➤ Principis

1) **Prevenició i participació pública** (STC 13/1998).

2) **Compensació** (Ley 21/2013).

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ

➤ **AIA ordinària**

- Annex I.
- AIA simplificada + annex III (ho decideix cas per cas l'òrgan ambiental)
- Modificacions de projectes que compleixen l'annex I.
- Promotor ho sol·liciti

➤ **AIA simplificada**

- Annex II.
- Qualsevol que pugui afectar de manera apreciable, directament o indirectament, espais protegits de la Xarxa Natura 2000.
- Altres modificacions diferents de les anteriors que pugui tenir efectes adversos significatius.

➤ **Riscos pel fraccionament de projectes**

- STS 10/6/2015 (RCA 2781/2013): tram marí del gasoducte de la plataforma Castor.

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ

➤ Exclusions

- Projectes que tinguin com a únic objectiu la **defensa o la protecció civil en casos d'emergència civil** quan tal aplicació pogués tenir repercussions negatives sobre tals objectius, i els de **tipus financer o pressupostari**.
- **Supòsits excepcionals** declarats pel Consell de Ministres o Govers CCAA
 - **Cauteles de tutela ambiental:** l'acord d'exclusió ha de publicar-se en el BOE (o diari oficial corresponent), posar-se a disposició del públic la informació sobre els motius de l'exclusió, valorar la possibilitat de realitzar una altra forma d'avaluació amb la sola exigència que compleixi els objectius i principis de la Llei i comunicar l'anterior informació a la Comissió de la UE abans de l'autorització.
 - **Intervenció immediata, urgent i imprescindible de l'Administració davant situacions extraordinàries i d'impossible previsió** (STC 13/1998).
 - Cas presó de Pamplona (STS 9/10/2012, RC 110/2009).

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ

➤ Exclusions

- Projectes que puguin afectar de forma apreciable espais **Xarxa Natura 2000**
 - **Promotor:**
 - Informe de repercussions sobre els hàbitats i espècies objecte de conservació dels espais afectats,
 - **Informes preceptius de l'òrgan competent en la gestió dels espais Xarxa Natura 2000** i de l'òrgan ambiental.
 - Si el projecte causarà un **perjudici a la integritat de l'espai Xarxa Natura 2000** de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad (art. 46. 4 a 7):
 - Si no són possibles solucions alternatives:
 - **Declaració de raons imperioses d'interès públic (RIIP) per Llei o acord del Consell de Ministres o Guberns CCAA amb mesures compensatòries** que s'han de **comunicar a la Comissió Europea**.
 - **Hàbitat natural i/o una espècie prioritària (annexos I i II de la Llei 42/2007): només RIIP de primer ordre** a les relacionades amb la salut humana i la seguretat pública, les relatives a conseqüències positives de primordial importància per al medi ambient i, només **prèvia consulta a la Comissió Europea**
 - **Afectació de manera apreciable d'espècies (annexos II o IV)** que hagin estat catalogades, en l'àmbit estatal o autonòmic, en perill d'extinció: també **reducció RIIP**.

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ

➤ Exclusions

- Determinats projectes finançats totalment o parcialment mitjançant l'**Instrument Europeu de Recuperació** (art. 66 del Real Decreto-ley 36/2020).
- **Determinades instal·lacions de producció d'energia renovable**
 - **Reglamento (UE) 2022/2577**, 22 de diciembre, por el que se establece un marco para acelerar el despliegue de energías renovables (derogat):
 - Interés público superior i requisits (zona específica renovables, AAE i mesures de mitigació o compensació econòmica).
 - **RD Ley 20/2022**, de 27 de diciembre, de medidas de respuesta a las consecuencias económicas y sociales de la Guerra de Ucrania y de apoyo a la reconstrucción de la isla de La Palma y a otras situaciones de vulnerabilidad
 - Substitució pel procediment de determinació d'afecció ambiental (determinats projectes presentats fins al 31/12/2024).
 - **Directiva 2023/2413** que modifica diverses directives (entre elles, la de renovables)
 - Incorpora força el Reglamento (UE) 2022/2577.
 - No AIA de projectes en zones d'acceleració de renovables.
 - No transposada encara a ver superat el termini de transposició:
 - RD Llei 7/2025, de 24 de juny ha estat derogat pel Congrés de Diputats.

5. PROCEDIMENT

➤ Aspectes generals

➤ AIA:

- És una **fase dins del procediment d'autorització** del projecte
- És una **fase prèvia si està sotmès a comunicació prèvia o declaració responsable**.

➤ Òrgans administratius substantius i ambientals

- La DIA o IIA són emeses per l'**Estat espanyol o les CCAA?**
- STC 13/1998:
 - La declaració d'impacte ambiental (DIA) o l'informe d'impacte ambiental (IIA) sempre l'emetrà de l'Estat quan sigui el competent per autoritzar el projecte.
 - **Greu erosió de les competències ambientals de les CCAA.**

5. PROCEDIMENT

➤ Aspectes generals

➤ Efectivitat de la participació (informació pública):

- Via electrònica.
- Anuncis públics o altres mitjans apropiats que garanteixin la màxima difusió a la ciutadania dins dels municipis afectats i els col·lindants.
- Anuncis en el tauler d'edictes, i si és el cas, en la pàgina web dels Ajuntaments afectats.
- Registre d'Entitats de Medi Ambient.
- L'anunci esmenti l'AIA (cas UNILAND, comunicació al Comitè de Cumpliment del Conveni d'Aarhus ACCC/C/2014/99).
- Tràmits d'informació pública de l'Estat.
- Tràmits d'informació pública de la Generalitat.
- Banc de dades de l'avaluació d'impacte ambiental de projectes de la Generalitat

5. PROCEDIMENT

- **Avaluació d'impacte ambiental ordinària (EIA – DIA)**
 - **Document d'abast de l'estudi d'impacte ambiental (EIA)** per l'òrgan ambiental que és una fase potestativa i prèvia al procediment de la EIA (potestatiu).
 - Elaboració de l'**EIA** pel promotor: molt important estudi d'alternatives (STS 19/4/2012, central tèrmica).
 - **Informació pública i consultes a les Administracions Públiques** afectades i a les **persones interessades** per l'òrgan substantiu.
 - **Anàlisi tècnica** de l'expedient per l'òrgan ambiental
 - **Declaració d'impacte ambiental (DIA) i publicació** per l'òrgan ambiental.
 - **Integració del contingut de la DIA en l'autorització** del projecte i **publicació** per l'òrgan substantiu.

5. PROCEDIMENT

➤ **Avaluació d'impacte ambiental simplificada (DA – IIA)**

- Sol·licitud del promotor d'inici d'AIA simplificada adjuntant el **document ambiental (DA)**.
- **Consultes a les Administracions Públiques** afectades i a **les persones interessades** per l'òrgan substantiu.
- **Informe d'impacte ambiental (IIA)** i **publicació** per l'òrgan ambiental.
- **Integració del contingut de la DIA en l'autorització** del projecte i **publicació**.

6. LA DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL I L'INFORME D'IMPACTE AMBIENTAL

- **Informes preceptius i previs.**
- **És vinculant?**
 - L'òrgan substantiu no pot autoritzar el projecte si la DIA o el IIA és desfavorable o sense incloure les mesures de la DIA o el IIA.
 - Però sí el Consell de Ministres o governs CCAA mitjançan acord que haurà de publicar-ho al BOE o butlletí oficial CCAA.
 - L'òrgan substantiu pot denegar l'autorització tot i que la DIA o el IIA siguin favorables.
- La no sotmissió a AIA comporta la **nul·litat de l'autorització**.
- **Caducitat** de la DIA i IIA (4 anys + 2 anys).
- **La DIA o l'IIA no son recurribles directament** sinó a través del recurs contra la resolució de l'autorització.

